

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Virtutes, quas Christus in Nativitate exercuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

§. VI.

*Priori affinis : in fines nobis utiles
Christus natus.*

Exiit edictum à Cesare Augusto, ut describeretur universus orbis. Luc. 2. 1. Quid est, quod nascituro Domino Mundus describitur? nisi hoc; quod apertè monstratur: quod ille apparebat in carne, qui Electos suos describeret in aeternitate. S. Greg. hom. 8. in Evang. Jesus Christus rex nobilis, rex magnus, homo celestis, homo novus; idcirco natus, idcirco Rex datus est: ut Provinciales suos in libro vitæ conferberet; ut civium suorum nomina in Curia celesti notificaret. S. Rupertus l. in Evangelia c. 4. Voluit Dominus tempore descriptionis nasci, ad inveniendum; quod appariturus erat in carne, qui suos adscriberet in aeternitate. Hugo Card. hic.

Ita Deus, ut piissimus, & misericordissimus, præ desiderio, vel amore, hominis; non solum sua, verum etiam & se ipsum, impendit; ut hominem recuperaret non tam sibi, quam homini ipsi. Ut homines ex Deo nascerentur, primo ex ipso natus est Deus. S. August. Man. c. 26.

Filius Dei factus est filius hominis, ut filios hominum faceret filios Dei. S. August. f. 1. de S. Steph.

Deus homo factus est, ut homo Deus fieret: & ut servus in dominum verteretur, formam servi Dominus accepit. S. August. de divers. f. 52. in Nat. D.

Ut panem Angelorum manducaret homo, Dominus Angelorum factus est homo. Id. f. 53. ib.

Deus natus est ex homine, ut ex Deo homines nascerentur. B. Fulgentius l. de Incarnat. & gratia Christi.

Cum Filius sempiterni esset Dei, etiam filius David esse dignatus est: modò ut te filium faceret Dei. Servum patrem habere dignatus est; ut tibi servo Patrem faceret Deum. Natus est secundum carnem; ut tu nascerere spiritu: natus est ex muliere, ut tu desineres filius esse mulieris. S. Chrysost. hom. 2. in Matth. cap. 1.

Magnificetur & à nobis parvulus magnus Dominus; quos ut faceret magnos, factus est parvulus. S. Bernardus hom. 3. Sup. Miss.

Qui per ætatum incrementa dignatus est crescere, valet etiam nos de minimis ad majora provehere; & teneram nostri sensus infantiam perfectionis suæ gratiâ roborare: qui nimirum idcirco parvus in nostris fieri dignatus est, ut nos in suis magnos efficeret. Idcirco nostram infirmitatem pertulit, ut nos suæ virtutis plenitudine solidaret. Ut nos erigeret, se misericordialiter inclinavit. B. Petr. Damiani f. in Nat. D.

§. VII.

Nascentis Christi gloria, splendor.

Principes cessabant loqui, & digitum superponabant ori suo. Job. 29. 9. *Cum quietum silentium continerent omnia &c.* Sap. Polyanth. Sac. Tom. II.

18. 14. Venit sermo in silentio, venit sermo ad silentes. Urbana inter homines, & curiales, consuetudo est; ut, cum honorator, & præpotens persona loqui voluerit, tenent, qui circumstant, silentium. Quando igitur Deus deorum locutus est, silent Prophetæ, & conticescunt. Petr. Blesens. f. 6. de Nat. D.

Herodes rex turbatus est. Matth. 2. 3. Nascente Domino conturbatur Herodes, & omnis Jerosolyma cum illo. Ecce jacentem in præsepio pertimescit armatus, contremiscit humilem rex superbus, obvolutum pannis meruit purpuratus. S. August. f. 2. de SS. Innocentibus. Terret homines illa pueritia in cunabulis vagiens, & in voluta in fasciis, & in præsepio reclinata: ut jam ex ipso exordio sciant; quantà sit potestate donandus, quantò sublimandus imperiò, quantò terrore pressurus impios, quantò munere remuneraturus pios. Simon Cass. l. 1. c. 12.

Puer corpore parvus, Mundi rector, & Dominus: & genitricis gremiò continetur, qui nullò fine claudicet. S. Leo. f. 7. in solennit. Epiph.

§. VIII.

Virtutes, quas Christus in Nativitate exercuit.

Num. I.

Humilitas.

In civitatem David, quæ vocatur Bethleem. Luc. 2. 4. S. Leo. f. 1. de Epiph. Bethleem prælegit nativitatì, Jerosolymam passioni. Locus angustus deputatur nativitatì, ubi gloria erat decantanda: Jersusalem civitas magna passioni conferatur; ubi ignominie manifestantur. Sylveira hic.

Invenietis infantem pannis involutum. Luc. 2. 12. Multa posset Angelus dare signa, quibus puerum recens natum agnoscerent, & latentem divinitatem adorarent. S. Bernardus f. 4. in Nat. D. aut certe coelitus annuntiatur humilitas; quia hæc quasi propria virtutis divinae exhibenda sit majestati. Pinna. Ethol. 257.

Vide Humilitas Christi.

Num. 2.

Paupertas.

Passer in venit sibi domum, & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos. Ps. 83. 4. At passer Joseph vir celestis; & turtur Maria Virgo castissima, non invenerunt domum, ubi ponerent hunc pullum pretiosissimum. de Ponte in Cant. 1. Ex. 4. §. 4.

Pannis eum involvit. Luc. 2. 7. Vilitate pannorum tecta est illa superba nobilitas, quam ex suggestione Sathanica deseruit Adam. Initiavit caput Ecclesie Christus viam novam in his bonis, quæ Mundus abhorret, & dilexit, quæ Mundus odio habuit. Cæpit ab ea hora, quò Mundo apparere voluit, prius facere, quam docere, altissimam paupertatem, rerum omnium abdicationem; ut ei non essent panni, nisi viles; non sua, sed aliena ades; non conducti stabuli determinati hospitis, sed loci

Y 2

vagi,

vagi, acque communis; ut non crederetur natus alicui prius; sed communis omnibus factus; & totum diceretur divinum, ubi nihil apparebat humanum. Sim. Cass. l. 1. cap. 4.

Inveneris infantem. Luc. 2. 12. Quæ est ista Evangelizatio Angelica? ut ad signandum Jesum Christum Dominum, in vultum pannis, reclinatum in præsepio clamer? sunt ne ista tria, infantia, pannorum involutio, situatio in præsepio; perfecte signantia Salvatorem? Et ea signa se contulit ostendenda, quæ ostendunt Deum ab humanis rebus liberum existitum. Et ingressum, & egressum a Mundo, voce concordare; ut in paupertate natus, in illa etiam moreretur. Sicut natus involutus est pannis, sic mortuus sindone involutus est. Et sicut reclinatus est, & positus in alieno præsepio; sic positus est in alieno sepulchro. Id. l. 1. c. 4.

Abfconde Maria novi solis fulgorem, pone in præsepio, involve pannis infantem; nam & ipsi panni divitiæ nostræ sunt; Pretiosiores siquidem panni Salvatoris omni purpurâ; & gloriosius hoc præsepe auratis regni solis: ditiore denique Christi paupertas cunctis opibus, cunctisque thesauris sæculi. Quid enim humilitate ditius? &c. S. Bernardus invigil. Nat. D.

Onovitas summa! & paupertas stupenda! nam regnat in coelo, qui jacet in fœno; qui fecit omnia, locum habere non potest in diversorio; sed locatus est in præsepio. Qui continet omnia, brevi involvitur panno: qui pascit volatilia, lacte pascitur modico. S. Bonavent. f. 13 in Nat. D.

Pauper mater, pauper filius, inops hospitium, his, qui in Ecclesia in forma hujus scholæ militant, præbent efficax documentum. S. Cyprian. de Nat. D.

Num. 3.

Aliæ virtutes.

Tempus pacis elegit Dominus, in suam Nativitatem: quia pacem diligit. Haymo hom. in nocte Nat. D.

Jam clamat exemplò, quod postmodum docturus est verbò: *discite a me, quia mitis sum, & humilis corde.* S. Bernardus f. 1. in Nat. D.

§. IX.

Bethleem, & Antrum.

Non sedit cum Dominus desoris. Gen. 7. 16.

Ego supra omnia virtutem justis admiror, Domini que bonitatem, & ineffabilem misericordiam; quando considero, quomodo potuerit versari in medio bestiarum. Mirare magis puerum Jesum in stabulo Bethleem. Arcones in Is. 1. Disc. 5. Pro unaquaque rerum nostrarum unaquæque res ejus, qui nobis sublimior, est repensâ. Christus propter Adamum: idcirco

generatio, & virgo; præsepium, & Bethleem, Generatio propter effusionem; Virgo propter mulierem, Bethleem propter Eden, præsepium propter paradisum. S. Greg. Naz. or. 1. Apolog.

Percussit cor suum David. 1. Reg. 24. 6. eò quod abscessisset oram chlamydis Sauli. Cur cor percutit? credo, quia in spelunca hoc factum: in spelunca viderat Christum plorantem nasciturum. Eusebius t. 3. Colloq. Chr. l. 4. f. 2. obs. 4.

Et tu Bethleem Ephrata. Michæ 5. 2.

Nota: Bethleem hic nuncupatur à fertilitate loci; nam Hebr. idem est, quod *domus panis*; id est, locus ferax frumenti, & vini. Nam, ut scribit Adrichomius in descriptione terræ sanctæ: Bethleem sita est in monte mediocriter alto; terra subiecta rerum omnium copiâ multum præstat, vini potissimum; ut comparandum non sit, quod ex aliis Palæstinæ locis affertur. Iter verò, quod Jerosolymâ euntibus Bethleem est, usque adeò sui amœnitatē, arboribus, hortis, odoratis herbis, transeuntes oblectat; ut si ad tam præclaram naturæ faciem cœlestis aliqua, & digna Christiano, meditatio accedat; non jam in terris sibi esse videatur, sed in paradiso Christi nativitatem, & in cunabula, præsentibus oculis contueri. Cornelius hic. Bethleem distabat à Jerusalem sex milliaribus: à Nazareth verò, ex qua B. Virgo venit in Bethleem, distabat itinere tridui. Scribit B. Beda lib. de loc. Sanctis c. 8. Borchardus, Adrichomius, & alii: in Orientali angulo Bethleem esse rupem ipsi muro adjacentem; ab hominum turba, & oculò, semotam; in quo, quoddam quasi naturale semiantrum est; quò quasi stabulò pro pecoribus utebantur; ejus exterior pars Nativitatis Christi fuisse dicitur locus. Ex hac rupe miraculose scaturivisse fontem aquarum eâ ipsâ nocte, qua natus est Christus, eumque ad sua tempora durasse, scribit Beda loco citatò, & ex eo Baronius. Ex Bethleem pro dierum plures principes, & illustres viri. Primus fuit Abesan Judex, id est, princeps Israelis, qui habuit triginta filios, & totidem filias. Judic. 12. 8. Secundus Elimelech maritus Noemi. Ruth. 1. 2. ejus filio nupsit Ruth, & eò mortuò nupsit Booz; ex quo genuit Obed patrem Jesse, ex quo natus est David. Tertius David rex; à quo tota familia regum Israel, & Juda, descendit, usque ad ultimum regem S. Jeciam. Cornel. ib.

Scribit S. Hieronymus ad Paulinum ep. 13. Adrianum Imp. Bethleem profanasse, erecto ibidem Adonidis simulachro; ut in specu, ubi quondam Christus parvulus vagiit, veneris amasius plangeretur. Stetit ibi Adonis per cœ-